

Kõrgem Kunstikool Pallas
Maaliosakond

„Intuitsioon“ seinamaal Kõrveküla tunnelisse
Lõputöö

Angeliina Birgit Liivlaid
Juhendaja: Salme Kulmar MA

Tartu 2023

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. LIIKUMISPRAKTIKAD	6
1.1 JOOGA	6
1.2 TANTS	7
2. KUNSTNIKE ANALÜÜS	9
2.1 HEATHER HANSEN	9
2.2 JAANIKA PEERNA	11
2.3 MORGAN O'HARA	13
3. PRAKTIINE OSA	17
3.1 ESIALGSED MÕTTED JA KAVANDID	17
3.1.1 Intuiitivne alusmaal	18
3.1.2 Figuurid	19
3.2 SEINAMAALI TEOSTUS	20
3.2.1 Intuiitivne alusmaal	20
3.2.2 Figuurid	22
3.3 KESKKONNA MÕJU	23
KOKKUVÕTE	25
SUMMARY	26
KASUTATUD KIRJANDUS	28
KASUTATUD ILLUSTRATSIOONID	29
LISAD TÖÖPROTSESSIST	30
LISA 1 KAVANDID	30
.....	30
.....	31
LISA 2 ETTEVALMISTAVAD PRAKTIKAD	33
LISA 2.1	33
LISA 2.2	34
LISA 2.3	34
LISA 3 LÕPLIK KAVAND	35
LISA 3.1	35
LISA 3.2 Kavand seinal Kõrveküla tunnelis	35
LISA 4 SEINAMAALI TEOSTUSE PROTSESS	36
.....	36
LISA 5 LÕPLIK SEINAMAAL KÕRVEKÜLA SUUNAS VASAKPOOLNE SEIN	38
LISA 5.1 Seinavaated	38
.....	38
LISA 5.2 Seinamaali iga tegelane eraldi	39
.....	39
.....	39
LISA 6 LÕPLIK SEINAMAAL KÕRVEKÜLA SUUNAS PAREMPOOLNE SEIN	40
LISA 6.1 Seinavaated	40
.....	40
LISA 6.2 Seinamaali iga tegelane eraldi	41

LISA 7 PANORAAMVAATED MÕLEMAST SEINAST	42
.....	42
.....	42

SISSEJUHATUS

Oma lõputööks sain võimaluse teha Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 kunstifestival „Linnast väljas“ raames seinamaali „Intuitsioon“. Kujundas in kaks 27 meetri pikkust seinä Kõrveküla tunnelis. Euroopa kultuuripealinna programmi ettevalmistamist ja elluviimist koordineerib SA Tartu 2024, tänu kellele on projekt rahastatud ning kes valmistab ette ka aluspinna.

Lõputöös keskendun teemadele: liikumine, intuitsioon, spontaansus ja kehaline kogemus. Olen varasemalt keskendunud rohkem teiste kehadele ning nende jäädvustamisele ja maalimisele. Seekord vahetan ma pooled ära ning püüan vastupidiselt tähelepanu viia sellele, kuidas enda keha abil saab midagi luua. Liikumine ning mu oma keha annavad impulsi, läbi mille hakkan ma mängima joonega. Lõplik tunnelile loodav seinamaal põhineb ühest küljest eelnevalt tehtud kavandile, kuid teisalt on loomeprotsessis ka spontaansust. Kavandil olev musta-sinisega viirutatud taust kujuneb lõplikult kohapeal tunnelis, helekollaste figuride puhul lähtun aga eelnevalt kavandatud motiividest. Seinamaali tausta puhul kasutan enda intuiitvset liikumist, läbi mille tekkivad mustrid peegeldavad juhitud joont või siis täielikku juhust ja loogika puudumist.

Seinamaali puhul mängib rolli ka kohaspetsiifilisus. Tunnelit läbib kergliiklustee ja seintest mööduvad päevas kümned tervisesportlased ning jalutajad. Oma seinamaaliga soovin samuti anda edasi soosivat ja toetavat suhtumist vabastavalt mõjuvasse liikumisse. Minu maalitud teosed kujutavadki aktiivsust ja liikuvaid figuure.

Samuti analüüsin ka ümbritseva keskkonna mõju loomeprotsessile. Kuna tegemist on avaliku ruumiga, peab arvestama mööduvate jalgratturite ja jalakäijatega. Uurin, kuidas kõik see mõjutab minu liikumist ja maaliprotsessi. Kas mööduvad liiklejad muudavad maalimise keerulisemaks või suudan ma keskenduda ja suunata tähelepanu täielikult enda kehale ja seinale?

Teoreetilisel poolel analüüsin kolme kunstnikku, kelle looming on mind kõnetanud ning mulle silma jäänud. Uurin kunstnikke, kes tegelevad sarnastel teemadel nagu intuitsioon ja liikumine ning kelle kunstipraktika töövahenditeks on pliatsid, süsi, pastellid, paber. Kuigi need kolm kunstnikku tegelevad sarnaste teemadega, on nende kunstilised väljundid erinevad. Samuti arutlen sügavamalt liikumise ja ümbritseva keskkonna tajumise üle, sest mulle on oluliseks muutunud keha ning selle tunnetamine. Mõtestan lahti

subjektiivselt liikumise olulisust ning selle mõju loomingule ning sellele, millist rolli mängib maalimise juures keha ja selle liikumine.

1. LIIKUMISPRAKTIKAD

Selles peatükis avan liikumise teemat, mis koondab erinevaid kehapraktikaid. Toon välja isikliku kogemuse ning mõtted jooga ja tantsu kohta. Käsitlen teemat subjektiivses võtmes, mida olen ise praktiseerinud, kogenud – mida pean oluliseks. Samuti kuidas jõudsin lõputöö teemani, milleks on maalimine läbi intuitiivse liikumise.

1.1 Jooga

Hakkasin oma kehale tähelepanu pöörama 16-aastaselt joogaga tegelemise kaudu, kuid jooga olemus on minu jaoks ajas muutunud ning saanud teistsuguse tähenduse sellest, kui ta alustades oli. Nüüdseks olen avastamas jooga õpetusi väljaspool stuudiot, kus varem praktiseerisin koos teiste joogast huvitunutega. Toon enda loomingusse seda, mida olen nende aastatega joogat praktiseerides õppinud ning mida olen hakanud väärtustama. Suures osas on selleks olnud füüsiline keha ning tunded, mida maalides kogen.

Jooga kui meditatiivne liikumine jõudis minuni põhikooli lõpus, mil ma hakkasin rohkem mõtlema sellele, miks ma midagi teen. Selles vanuses saab läbi justkui üks etapp inimese elus ning hakatakse rohkem tähele panema ühiskonnas toimuvat ning üritatakse leida paljudele küsimustele vastuseid. Mina hakkasin nendele küsimustele leidma vastuseid läbi liikumise ning erinevate vaimsete praktikate. Otsisin oma kohta, toetust ning mingisugust tähendust. Esimesed aastad kuluvad joogas rohkem füüsilisele poolele, kus üritatakse asenditest ehk *asanatest* aru saada ja jälgitakse palju, mida juhendaja ning teised teevad. Hiljem aga lisandub vaimne pool ning praktika saab sügavama tähenduse.

Hakkasin aru saama, kuidas erinev *asana* mõjub minu kehale ja kuidas jooga saab olla just toetav, mitte alati ebamugav või keeruline. Ma hakkasin joogas igat osa nautima. Teatud hetkel muutus see meditatsiooniks, kus ma ei mõelnud enam millelegi ning sain täielikult puhata ja rahus olla. Sel hetkel tekkis mul soov joogasse põhjalikumalt süveneda, kuid möödus paar aastat ning alles siis läksin Infra jooga stuudiosse jooga juhendaja kursusele. Õppisin seal samaaegselt kui käisin Kõrgemas Kunstikoolis Pallas.

Jooga õpingute ajal hakkasin ma igapäevaselt tundma jooga mõjusid, eriti aga maalimises. Mediteerisin ning analüüsisin nii enda hingamist, füüsilist keha kui ka vaimset

arengut päeviku vormis. Nädalas korra toimus koolis visandite tund ning just selles tunnis hakkasin rohkem tähele panema enda joonekäsitlust. See, kuidas inimene hetkes joonistab, on tihedalt seotud tema vaimse poolega ning olekuga. Kas ta on ärev, kartlik, teadmatuses, rahulik või hoopis mõnes muus olekus. Mina sidusin enda joone hingamistehnikatega. Sisse hingates võtsin hoogu ning rahulikult välja hingates tõmbasin ühtlase joone, samal ajal jälgides modeli. Sellisel viisil töötades on liikumine kontrollitud ning lõpptulemus vabastav ja rahuldust pakkuv.

Aina enam hakkas liikumine ning jooga mõjutama ka elu muid nüansse ja huvisid, millega tegelesin. Teatud hetkel hakkasin seda märkama ja tähele panema. Analüüsisin rohkem oma maalimist ning neid tundeid, mida ma protsessi käigus tundsin. Samuti mõistsin, et kõik ei peagi mulle meeldima, vaid igaüks leiab oma väljendusviisi või teema, mis läheb talle kõige enam korda. Mulle muutus oluliseks kogemus ise ning intuiitiivne maalimine, kus tähelepanu läks rohkem emotsioonidele. Just tajud, ümbritseva märkamine ning filosoofiline mõtlemine ehk tähenduste otsimine on need lähtekohad, mis on minule kui kunstnikule olulised. Jooga on justkui põhjaks keha tunnetuslikule osale Kõrveküla tunneli seinamaalingu teostusel. Tänu joogale mõtlen rohkem oma liikumist läbi ning oskan analüüsida selle mõju nii füüsilisele kui ka vaimsele poolele.

1.2 Tants

„Loobutud on žanrilisusest ja keeldutakse koondumast mis tahes ühisnimetaja alla – tantsitakse iseenda pilli järgi“. Tsitaat, mis võtab kokku tänapäeval domineeriva kunstilise väljendusviisi. Piirid on kaotatud, palju seguneb omavahel ning kõik hakkab vaikselt ähmastuma. Antud Sirbi artiklis räägitakse tantsulavastustest, kus kehakeel ja väljendusviis on totaalselt muutunud võrreldes kunagise stiiliga. (Lüüs, 2021)

Täna on oluliseks saanud enda keha tunnetamine ning mängulisus. Aina enam räägitakse ka uuest spirituaalsusest, *new age* mentaliteedist, kus kõik seguneb ja tekib uus hübriidnähtus. Usutakse enda kontakti loodusega ning avastatakse oma seksuaalsust. Just läbi seksuaalsuse ja keha tundmise toimub loominguine ärkamine ja vabanemine. Tants ja tunnetus läbi enda keha - see on puhas ausus ja siirus.

Tants on üks nendest keha tajudest, millel on võime mõjutada inimese heaolutunnet. See on liikumine, mis on laetud positiivse energiaga ning aitab keskenduda oma kehale.

Tants on vabastav ja kognitiivne kogemus, kus piirid hägustuvad, sest tantsida võib igaüks ning tänapäeva ühiskonnas pole enam tantsu või seltskondlike ürituste osas nii konkreetseid etiketireegleid. (Port, 2022)

Inimesed peegeldavad ka läbi tantsu enda ümber toimuvat. Tihti peegeldatakse kaastantsijaid või mälestusi, mis on rohkemal või vähemal määral meie füüsilisse kehasse talletunud. Samuti räägib kehakeel inimeste emotsionaalsest seisust, harjumustest või mugavustsooni kinnijäämisest. Analüüsides enda tantsulist liikumist on võimalik märgata tekkivaid korrapärasusi või kaootilisust ja seda, kas liikumine on vaba või läbimõeldud.

Läbi tantsu on võimalik avastada oma emotsionaalset seisundit, mida soovin kogeda ka enda lõputöö teostamisel. Minu liikumine seina ees on puhas improvisatsioon ja muutlik. Ma ei saa konkreetset terminit sellele anda, kuidas minu tantsulist liikumist nimetada, kuid oma mõttelaadilt iseloomustaks kõige paremini sellist liikumisstiili *contemporary dance*. Tantsu koreograafias tähendab see kaasaegset tantsustiili, milles tantsija püüab leida enda loomingulist liikumisstiili. Postmodernismi tulekuga hakkas muutuma endine tantsuline väljapeetus ning kindla koreograafia õppimine. Tantsu toodi rohkem sisse eklektilisi asendeid, saades inspiratsiooni sealhulgas ka *tai chi*'st ja joogast. (Boughen, 2014)

Kui palju tekib liikumises korduvaid mustreid või ühte samasse rütmi kinni jäämist? Kui vabaks saan ma ennast lasta, mõtlemata teose esteetilisele väljanägemisele? Oluline on seejuures nautida protsessi isegi kui ühendan kaks tegevust, milleks on nii maalimine kui tantsuline liikumine. Soovin tajuda ruumi mastaapsust, milleks on kaks 27 meetri pikkust seina, keskkonda, milles viibin ning keskenduda kogemusele, milleks on joonekäsitlus läbi liikumise.

2. KUNSTNIKE ANALÜÜS

Antud peatükis vaatlen kolme kunstnikku, kes enda praktikas tegelevad hetkes olemise jäädvustamisega. Nende looming sünnib konkreetses hetkes ning toetub sellele keskkonnale, mis neid ümbritseb. Esiletoodud kunstnikud tegelevad sellega, kuidas tunnetada ja talletada maailma, mis on nii muutlik ja kaootiline. Nad on mõjutatud juhuslikkusest, teadmatusest, eri tajudest. Uurin rohkem loomingu sisulist poolt ning seda, mida on mul endal õppida nende lähenemisest.

2.1 Heather Hansen

New Orleansis elav kunstnik Heather Hansen kasutab oma loomingus keha, söetükke ja pastelle. Ta liigub voolavalt üle paberipinna, jättes sinna sümmeetrilisi kujundeid ja mustreid, mis omamoodi meenutavad mandala¹ motiive (Foto 1 ja 2).

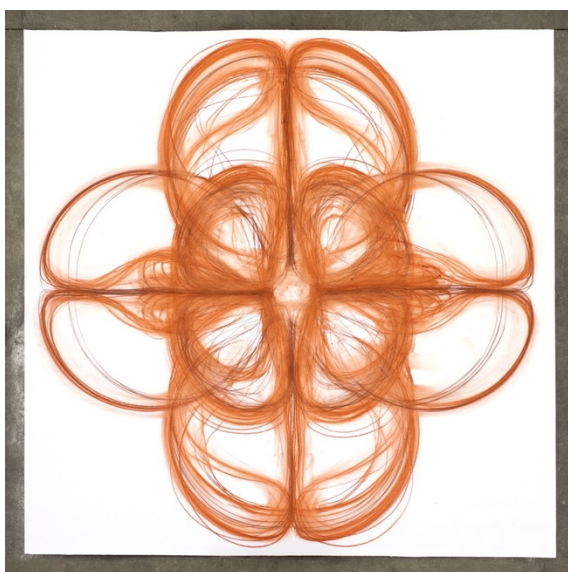

Foto 1 Heather Hansen, *Ochi projekt*, 2013.

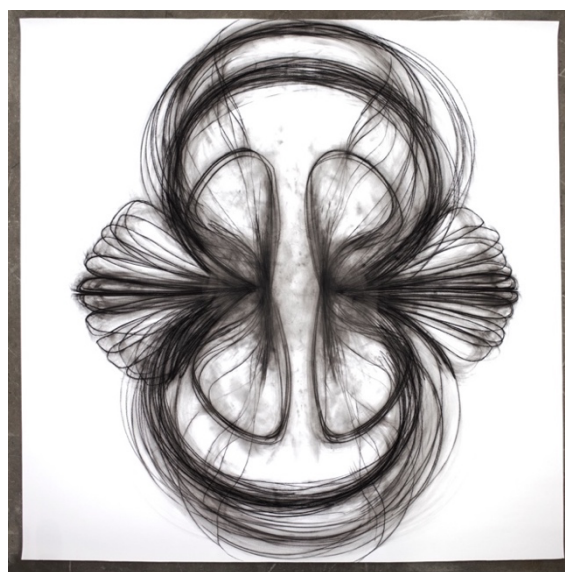

Foto 2 Heather Hansen, *Ochi projekt*, 2013.

Heather Hansen, olles tantsija taustaga, muudab maalimise performatiivseks tegevuseks, mida ta viib tihti läbi ka näituste avamistel. Tekib teatav rütm ning tantsuline

¹ Sõna „mandala“ tähendab sanskriti keeles „ring“, mis sümboliseerib alguse ja lõpu puudumist, ühendades ning sidudes nii ruumi ning ringi sisse jääv on kaitstud, piiritletud ja jõustatud (Ojakäär-Kitsing, kuupäev teadmata).

liikumine, mis mõjub meditatiivse kogemusena nii pealtvaatajale kui kunstnikule endale, sest see liikumine on niivõrd sujuv ning korduv. Loomingus on oluline keha kontakt paberipinnaga, millele kunstniku liigutused jätavad endast maha jälje, millest omakorda moodustuvad kompositsiooniliselt suureformaadilised ning lummavad motiivid. Teoste puhul on tunda aga ka inimlikku värelust, mille tõttu pole jooned mehhaaniliselt korrektsed, vaid just voolavad ja vabad (Foto 3 ja 4). (My Modern Net, kuupäev teadmata)

Oma lõputöös pööran tähelepanu enda liigutustele ja impulssidele, kuhu ma pintsliga liigun ning mismoodi. Oluline on liikumine ning selle talletamine. Erinevalt Hansenile ei ürita ma liigutusi korrata või leida konkreetset rütmi. Ma liigun kaootilisemalt ning protsessi käigus võivad tekkida iseeneslikult kordused või rütm, kuid see pole tahtlik. Samuti maalin mina, vastupidiselt Hansenist, seistes ning tervet keha ma maalimisse ei kaasa, vaid liigun kord küljelt küljele, kord diagonaalis üle seina pinna. Tekkima hakkavad pigem dünaamilised ning voolujoonelised motiivid. Hanseni puhul toimub liikumine keha haarde pikkuses ning see muudab tekkivad motiivid pigem piiritletuks, kuna keha haare annab teosele kindla raami. Minu kehaline ulatus on aga muutuv ning sellest tulenevalt kujuneb joon voolavamaks ning kaootilisemaks. Erinevalt Hansenist liigun mina 27 meetri pikkuse seina ees, vahel joostes, vahel kõndides, vahel kükitades.

Foto 3 Heather Hansen, *Ochi projekt*.

Foto 4 Heather Hansen, *Ochi projekt*.

2.2 Jaanika Peerna

Eestis sündinud, kuid nüüdseks New Yorgis resideeruv kunstnik töötab oma loomingus varjude, valguse, joone, vee ning jääga. Samuti joonistub tema töödest välja palju liikumist ning juhuslikkust, mis on mõjutatud erinevatest loodusjõududest. Ta keskendub palju looduse tähtsusele ja pöörab vaataja tähelepanu kliimasoojenemisele. Ühtlasi peab ta oluliseks elu hapruse märkamist ning selle erilisust.

Väljatoodud tähelepanekud suunavad kunstnikku selles, kuidas ta jäädvustab oma töid ning kuidas need tekivad. Mõnikord ujutab ta teoseid meres või sulatab jääga paberipinnale huvitavaid kompositsioone (Foto 5 ja 6). Teinekord aga lõigub ta need tööd ribadeks ja moodustab neist installatsioone, mis liiguvad õhu käes ja seeläbi tekitavad erinevaid varje. Selline liikumine omakorda meenutab justkui suurt vaatajale peale langevat lainet (Foto 7). Seega Peerna tegeleb ka vormiga, mis jätab hetkes oma jälje. *Performance*'ite käigus loodud sõejoonistuste loomisel juhindub Jaanika Peerna teinekord helist või tuulest ning laseb end sellel kanda ja liigutada (Foto 8 ja 9).

Foto 5 Jaanika Peerna, *Big Melt 8*, 2016. Foto 6 Jaanika Peerna, *Glacier Elegy performance*, 2018.

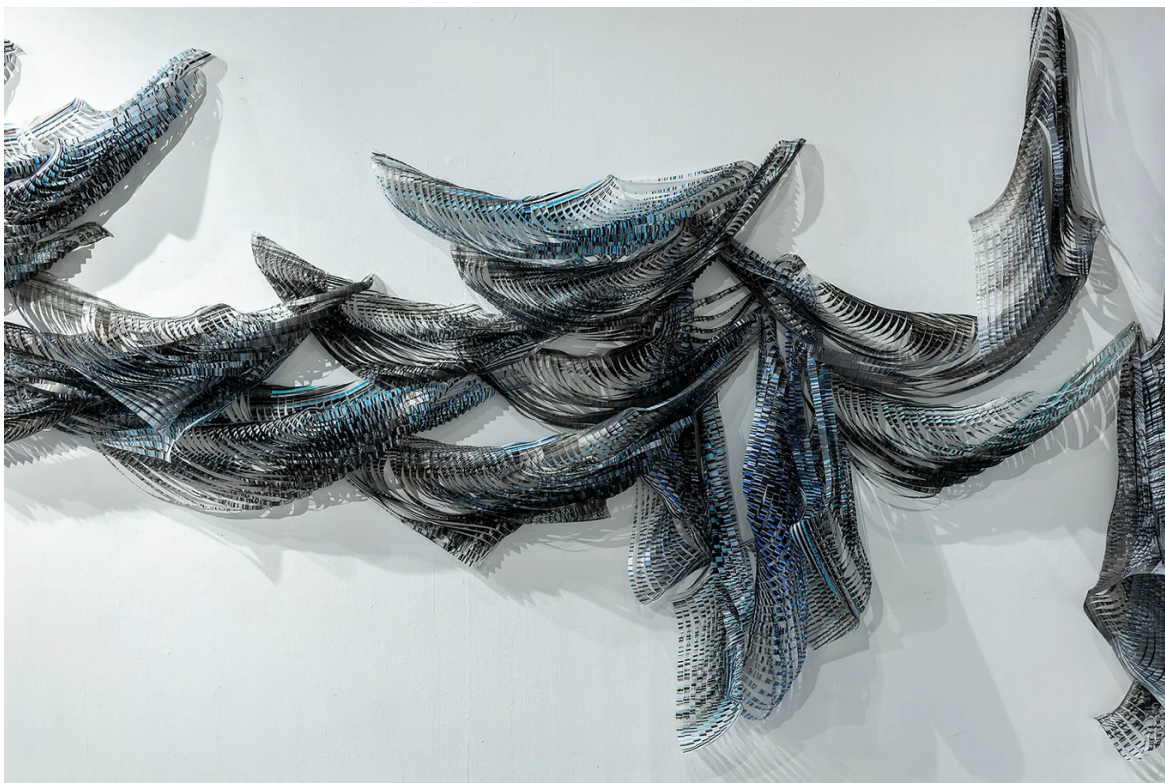

Foto 7 Jaanika Peerna, *Cold Love*, 2019.

Foto 8 Foto autor Reelika Ramot, *Am Rand performance*, 2014. Foto 9 Foto autor Ave Talu, *Park performance*, 2013.

Tsiteerides Peerna ütlemist: „Mind paelub igikestev saabumise protsess, ilma loota, ilma alguseta, ilma lõputa – ainult käesolev hetk liikumises“ (Haus galerii, kuupäev teadmata). Ma usun, et just see liikumine on üks märksõna, mida ma näen tema loomingut uurides ning mida ma üritan ka enda loodu juures silmas pidada. Kunstniku paneb looma kehakeel, liikumine, keha kontakt materjaliga. Samuti hetkes olemine, mis sünnib kindlal momendil kindlas kohas.

Peerna tegeles lapsepõlves iluuisutamise, mis kujunes väga oluliseks osaks tema elus. Hiljem ta mõistis, et iluuisutamise juures pakkusid talle hoopis huvi jooned ja mustrid, mis tekkisid jääle uisuteradest. Edasine elu kulgeski joonistamisele pühendudes. Kõik põhineb joonel ning läbi selle jutustab Peerna oma lugu ning tõekspidamisi. (Karm, 2022)

Mind kõnetab Peerna loomingu puhul tema siirus ning armastus materjali vastu. Iga käega puudutatud ja loodud teos on täis kiindumust ning kirge. Ta justkui annaks protsessidele aega juhtuda, samal ajal olles täielikult kohal ning nautides hetke. Soovin samamoodi teadvustada seda, mida ma teen. Liikudes seina ees, on oluline märgata pinna suurust, millel ma maalin. Missugune on reaalsuses seina mastaap ja kus asun mina kunstnikuna 27 meetri pikkuse seina ees? Tunnelis maalides soovin märgata seda, mis toimub minu ümber ning vaatamata mööduvatele inimestele, tunda ennast mugavalt. Soovin lasta lahti välistest mõjutustest, kuid siiski teadvustada neid muutuseid ja häirijaid. Kogu protsess on liikumine, nagu tõi välja ka Peerna. See on muutlik ja ootamatu ning maalides püüan ma seda teadvustada ja lihtsalt öeldes olla kohal.

2.3 Morgan O'Hara

Morgan O'Hara on sündinud Los Angeleses, kuid kasvanud Jaapanis. Nüüdseks tegutseb kunstnik rahvusvahelistes galeriides ning residentuurides. Ta keskendub oma loomingus elusorganismide elutähtsatele tegevustele läbi joonistamise. (Transart Institute, kuupäev teadmata)

„Live Transmission“ on umbes 3000 joonistusest koosnev sari, kus kunstnik visandab enda ümber toimuvat. Tihtipeale on joonistustel inimesed, kes tegutsevad, kuid samuti leiab visanditelt vee sillerdamist, puulehtede võbelemist ning palju muud. Kui liikumine on tugev ja jõuline, siis ka joone kasutus väljendab seda. Joonistus pole mehaaniline, vaid kunstnik kasutab oma taju ning spontaanselt ja voolavalt annab edasi neid tundeid, mida jälgitav edasi annab. Seega tehtud teos peidab endas mitme taju kombinatsiooni ning on loodud hetkes. Taaskord on tegemist viisiga, kuidas jäädvustada hetke ja selle tunnet. (Anita Rogers Gallery, kuupäev teadmata)

„3 Live Transmissions“ (2018) on Candida Richardsoni poolt filmitud lühifilm Morgan O'Hara loomingust Veneetsias residentuuris olles, kus kunstnik on viibinud kolmes eri kohas ning joonistanud need hetked paberile. Esimene koht on kalaturg, mis kubiseb

kisavatest kajakatest, kes otsivad prügi hulgast söödavat. Hulganisti leidub seal kala jääke, mida hullunud kajakad nokivad ning minema viivad. Teose nimi on “Gabbiani”, mis tähendab itaalia keeles kajakaid (Foto 10). Teises kohas toimub tegevus baaris nimega Rizzardini ning parasjagu on käes laupäeva hommik, mil baristadel on kiire ja töökas aeg, külastajad sumisevad ümberringi ning ootavad oma tellimusi (Foto 11). Kolmas koht on sadam, kus kunstnik jälgib taaskord ümberringi toimuvat, ilm on udune ning niiske. Seekord on tähelepanu töömeestel, kes ehitavad paadisilda.

Kasutades korruga mitut erinevat pliatsit, hoides paari pliatsit ühes ja paari teises käes, jäädvustab O’Hara elu, mille keskele on ta konkreetsel ajahetkel sattunud (Foto 12 ja 13). Mind köidab see, kuidas ta joonistab kahe käega korruga kõike tema ümber toimuvat, keskendumata ühele kindlale objektile või sündmusele. Vaadates O’Hara joonistusi, tekib tunne, et joonistamisel on teda saatnud intuitsioon. Täielikku kontrolli polegi võimalik hoida, sest O’Hara püüab kasutada mitmeid aistinguid korruga, nii nägemist, kompamist kui ka kuulmist. Sellisel viisil joonistab ta seda, mida näeb ja kuuleb ning tähelepanu pole samal ajal ühel punktil paberil, vaid käsi joonistab ilma suunatud fookuseta. Joonistamisel mõjutavad kunstnikku inimtegevuse ja looduse rütmid ning ta püüab neid paberil imiteerida. Näiteks võbeleva lehe kujutamisel liigutab ta paberil pliatsit võbelemise rütmis. Visandil, joonte rägastikus tekivad omad mustrid, mis on justkui kunstniku interpretatsioon pikema aja jooksul kestnud vaatlusest teda ümbritsevast maailmast.

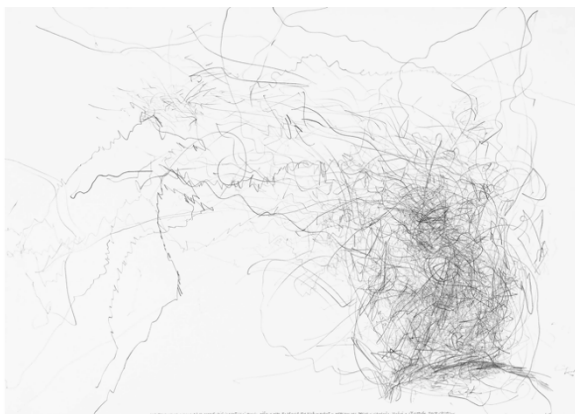

Foto 10 Morgan O'Hara, *Veneetsia Gabbiani*, 2017.

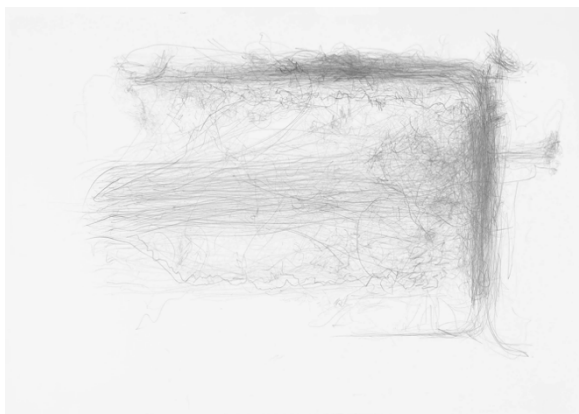

Foto 11 Morgan O'Hara, *Rizzardini*, 2017.

Foto 12 Foto autor Yamamoto Tadasu, *Aomori kalaturg Jaapanis*, 2003.

Foto 13 Foto autor teadmata, *Vihm*, 2003.

Morgan O’Harale sarnaselt lähenen ma taiesele alguses spontaanselt ning soovin jälgida iseenda mõtete teekonda. Millises suunas ma liigun ning mismoodi? Vastavalt tujule võin maalida nii kahe kui ka ühe käega, kükitades või sirutades ennast lae suunas. Erinevus seisneb aga selles, et minu tähelepanu on suunatud rohkem liikumisele ja iseendale, kuid tajudel on samuti oluline roll. Kuidas mõjutab väliskeskkond minu maalimist ning kohalolu? Maalimine vabas õhus, olles ümbritsetud välistest teguritest, on kindlasti ettearvamatum kui ateljees olles. Avalikus ruumis maalimine loob uue kogemusena kohanemisoskuse välisteguritega ning omakorda võimaluse kasutada nende mõju oma töös.

Soovisin katsetada O’Hara kunstipraktikat ja hakkasin pidama tajude päevikut. Tajude päevik on üks eneseväljenduse vorm, kus inimene saab spontaanselt joonistada päevikusse või visandite plokki oma tundeid, emotsioone, ümbritseva keskkonna mõju tunnetele. Joonistasin edasi kõike, mis mulle pähe tuli ning mõjutas mustrite või rütmidena. See andis võimaluse intuiivselt joonistada ning analüüsida nii ümbritsevat kui ka enda hetkelisi tundeid või mõtteid. Usun, et minu liikumine ning füüsiline enesetunne oleneb väga paljuski enda tunnetest, emotsioonidest ning keskkonnast, mis mind igapäevaselt ümbritseb. Tajude päevik annab võimaluse uurida ja analüüsida, millise rütmi ning energiaga on mind ümbritsev argielu. Kuidas see mõjutab mind? Päevikus on joonistusi nii koolis olemisest kui ka kodusest keskkonnast, kus viimasel ajal olen ka kõige tihedamalt aega veetnud. Analüüsides ühte joonistust, mille tegin samal ajal koos teiste inimestega ateljees viibides, tundus üldpilt pigem pingeline, kuid hakkas tekkima ka kindlam rütm ning muster, mis pigem tähendab stabiilsust (Foto 14). Teine joonistus, mis valmis koduses

keskkonnas, võis täheldada kindlamat joont ja ühtlust, katkendlikke jooni oli pigem vähem, kuid võis tajuda ka ärevust. Talletatud hetk toimus õhtul peale tegusat päeva ning ruumis viibis teine inimene, kes mängis pingestatult arvutimängu ning väljendas oma emotsioone elavalt, vahepeal ka teravalt (Foto 15). Selline päeviku pidamine aitas mul paremini tähele panna ja kogeda kõike ümber toimuvat, samuti arendas see intuiitiivset joonistamist, mis tuleb kasuks Kõrveküla tunneli seinamaali osas. Suudan paremini mõista nii läbi mõeldud kui vaba joonekäsitlust.

Foto 14 Angeliina Birgit Liivlaid, *Tajud katse IV*, 2023.

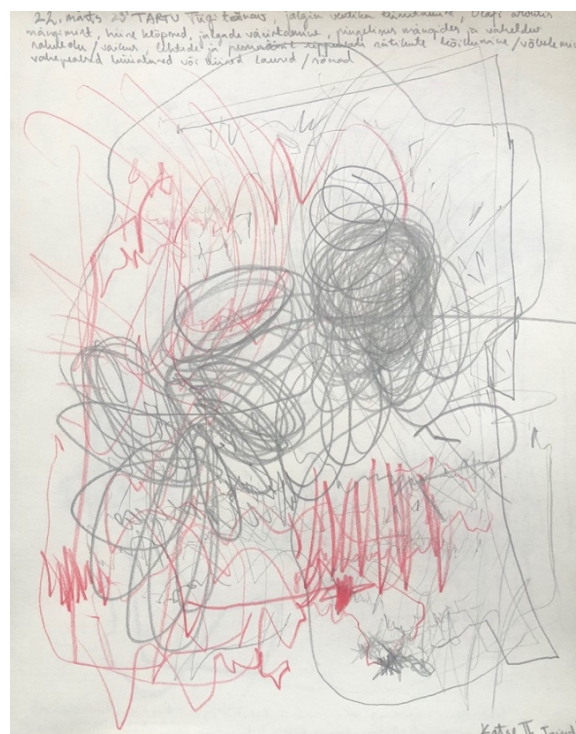

Foto 15 Angeliina Birgit Liivlaid, *Tajud katse II*, 2023.

3. PRAKTILINE OSA

Praktilises osas kirjeldan kogu protsessi alustades kavandamisest ning mõtete kogumisest kuni lõpliku seinamaalingu teostamiseni. Toon esile murekohti ning nüansse, mida ma protsessi käigus õppisin või taipasin.

3.1 Esialgsed mõtted ja kavandid

See, kuidas ma jõudsin lõpliku kavandi juurde, oli üpris pikk teekond. Kõige keerulisem osa oli seinale maalitavate figuuridega väljaarendamine, sest teos pidi sobima avalikku ruumi ning möödujaid on väga erinevatest vanustest. Pidi arvestama just figuuride sobilikkusega keskkonda. Esimestena kavandatud poosid võivad avalikus ruumis liiga sugestiivselt mõjuda ning samuti tekitada soovi sodida ebasüüdsaid joonistusi seinale juurde.

Protsessi käigus tundsin ka palju vastulööke ning raske oli mõista, miks minu kunst sellisel viisil ei sobitu keskkonda. Püüdsin olla muutustele avatud ning mõelda loovalt. Mida rohkem kavandasin ja joonistasin, seda kiiremini taastusin tagasilöögist. Protsessi käigus õppisin olema veelgi loomingulisem ja leidsin järjest uusi lahendusi ning suundi.

Kuna seinamaal koosneb kahest osast: intuiitivsest alusmaalist ning esiplaanil eelnevalt kavandatud figuuridest, tegelesin ma alguses nendega eraldi. Abstraktse intuiitivse alusmaali puhul tegin erinevaid katsetusi nii maas paberil kui seinale kinnitatud paberil, kus spontaanselt liikudes maalisin võimsa ühtlase tõmbega ning vaatasin, kuhu see mu viib ning mis mõtteid see minus tekitab. Paberi suurused olid varieeruvalt 150 x 300 cm ning 300 x 300 cm. Seinal oleval paberil katsetasin eri suurustes pintslitega, rullikutega ja suurema kummist spaatliga tõmbasin värvi laiali, mis tekitas huvitavaid tekstuure. Maas oleval paberil kasutasin samuti eri suurustes pintsleid, rullikuid, metallist spaatleid. Lisaks proovisin *drip painting*² meetodit, tilgutades ja pritsides värvi laiali. Figuuridega tegin palju erinevaid katsetusi, kuni jõudsin lõpplahenduseni (Lisa 1).

² Maalitehnika, kus värvi pritsitakse või tilgutatakse lõuendile ning üheks kuulsaimaks kunstnikuks, kes on kasutanud seda tehnikat, on Jackson Pollock (Hisour, kuupäev teadmata).

3.1.1 Intuitiivne alusmaal

Käsitlen alusmaali tegemisel liikuvat ja keha kaasavat maalimisviisi. Et leida stiililiselt endale omane lähenemisviis, hakkasin alguses katsetama põrandale asetatud paberil mõõtmetega 300 x 300 cm. Liikusin kaootiliselt mööda paberipinda, kasutades sellel ajal erinevaid vahendeid, milleks olid eri suurustes spaatlid, pintslid, rullikud ning suuremad harjad. Meediumiteks olid guašid, tušš ning kriidid (Lisa 2.1).

Osalesin samuti „Liikumismustrite“ töötoas, mida juhendas Kõrgema Kunstikooli Pallas tekstiiliosakonna lõpetanud vilistlane Belliisi Seenemaa, kus tegeleti keha ja materjali vahelise kontaktiga. Kõigepealt tutvuti oma pinna ehk suureformaadilise jõupaberiga, millel hakati hiljem söe, pastellide ja värvidega abstraktselt või ka mehaaniliselt liikuma. Ülesandeks sai keha asendite märkamine ja nende poolt tekitatud mustrid paberil. Kas osaleja kasutab mustrite loomisel korduvalt sarnaseid liigutusi või on need pigem pidevalt muutumises. Samuti söe või pastelli tõmbed - on need pigem äratuntavad või hägused. Viimane ülesanne oli kogu protsessi lõpetamine ehk kuidas teosest valmiks esteetilisest nauditav taies. Analüüsides alateadlikult tekkinud mustreid, võimendati tekkinud sümboleid ning ebaoluline maaliti üle.

Joonistati nii käte, jalgade kui ka kehaga. Esimene kontakt materjaliga algas paberi keskelt, kus kunstnik tegi ennast justkui pisikeseks seemneks, sirutades end paberipinnal tasapikku järjest pikemaks ja ulatuslikumaks. Liikumine toimus maadligi, et kogu keha puutuks paberiga kokku. Alles töötoa lõpu poole maaliti püstiselt, seistes teose kohal ja maalimine toimus vabalt ning hoogsalt. Oluline oli kaotada ratsionaalne mõttetöö ning keskenduda enda keha ja materjali vahelisele kontaktile. Samuti oli oluline roll muusikal ja helidel, mis andsid teatavaid impulsse või rütme edasi. Intuitiivne liikumine kestis kuskil kaks tundi ning teos ise oli kogu aeg muutumises. See oli vajalik, et minna liikumisse sisse ning unustada täielikult, kuidas teos välja hakkab nägema. Protsess toimus justkui lainetena, mille jooksul keha järgis kindlat rütmi või tantsulist liikumist selle hetkeni, kuni osaleja otsustas senist liikumist täielikult muuta ning üleminek läks ettearvamatuks. Selline liikumine käis hoogudena, kaotades vahepeal igasuguse mõtte või ratsionaalsuse ning siis taaskord leides oma rütmi (Lisa 2.2).

Liikudes aga maapinnalt seinale, tekib maalides uus lähenemine ning liikumisviis. Horisontaalsel pinnal maalimine nõuab teistmoodi kehalist tunnetust, kui maas maalides.

Seistes kahe jalaga maa peal on liikumises terve keha ning raskus nõjatub jalgadele. Maalitõmme muutub palju pikemaks, dünaamilisemaks ning voolujoonelisemaks (Lisa 2.3). Samuti seina puhul mängib rolli suurus ning selle mastaapsus. Kõrveküla tunneli seinte puhul on rohkelt ruumi, kus saab liikuvalt ja võimsate tõmmetega joosta üle terve pinna. Kasutan 27 meetri pikkuste ja 2,5 meetri kõrguste Kõrveküla seinamaalide loomisel lisaks töövahendina ka värvirullide teleskoopvart, mis võimaldab näha seina kaugemalt, kuni kahe meetri kauguselt ning annab hoopis uue kogemuse.

3.1.2 Figuurid

Seinale maalitavad figuurid kujutavad liikuvaid kehasid, mis ei kujuta konkreetset sugu. Esimeste kavandite puhul oli tegemist minimalistlike naisfiguuridega, mis olid teostatud voolava, voolujoonelise ja ühtlase maalitõmbega. Kuna antud kujud riskisid mõjuda avalikus ruumis sugesttiivsetena ning neil oleks võinud olla negatiivne mõju, mõtestasin ümber oma senise figuratiivse kujutusviisi.

Kavandades figuure, läks mu tähelepanu taustamustritele, mille sees hakkasin nägema erinevaid figuure meenutavaid motiive. Nendest mustritest inspiratsiooni võttes kujundasin tekkinud tegelasi edasi. Vaadeldes tausta hakkasin konkreetsemalt mööda mustrite jooni figuuride kehakuju joonistama. Olenevalt mustri joonte kujust muutusid tegelased kas rohkem kandilisemaks või vastupidiselt ümaramaks. Kogu kavandamise protsess muutus mänguliseks ning põnevaks, luues palju ootamatuid kehakujude asendeid, sümboliseerides justkui minu kehalist liikumist intuiitse seinamaalingu puhul.

Tekkivad figuurid tahtsin muuta dünaamilisteks. Hakkasin kavanditel intuiivselt figuuride sisse tekitama selliseid mustreid, mis tundusid kõige paremini edasi andvat liikumist. Siinkohal kasutasin ära Morgan O'Hara lähenemist ümbritseva keskkonna kujutamisel ning talletamisel. Figuuride sisse loodavate mustrite puhul katsetasin samu tehnikaid nagu tajude päevikus (foto 14 ja 15). Proovisin leida seoseid liikumiste, rütmide ja nendest tekkinud mustrite vahel ning seda, kuidas peegeldada maalimise kaudu aktiivset liikumist. Nii tekkisid ovaalsed ühe joonetõmbega joonistatud siiru-viirud (Lisa 3.1). Kuna taustal on sama oluline roll kui figuuridel, siis otsustasin värvide osas panna tugevad toonid taustale, milleks on tumehall ja tumedam türkiissinine ning heleda kollasega kujutada

figuure, et kogu teos oleks tasakaalus. Teose taust ja lagi on helebeežiks värvitud. Värvivalik oli pigem juhuslik ning ei anna otseselt edasi mingisugust sõnumit, kuid pidasin silmas värvide intensiivsust ning omavahelist sobivust. Valisin endale omased värvid, mis on mulle alati meeldinud ning millist värvide kooslust olen ka varasemalt kasutanud. Soovisin tuua helgust ja värve tunnelisse kui ruumi, mis oma olemuselt on hämar.

3.2 Seinamaali teostus

Kirjutan lähemalt protsessist, kuidas ma seinamaali teostas. Vaatlen eraldi nii tausta valmimist kui tegelaste peale maalimist. Kuna nii intuitiivne taust kui ka varem valmis kavandatud tegelased on maalimise juures sama olulised ja kaalukad, kirjutan neist eraldi, ning toon esile ka ebaõnnestumisi ja õnnestumisi, mis kogu protsess kaasa tõi.

3.2.1 Intuitiivne alusmaal

Alusmaali osas tekkis protsessi käigus paar tagasilööki ja ümbermõtlemist. Kavandite puhul olin harjunud vabaks laskma, mõtlemata sellele, kuidas lõpptulemus välja näeb. Samuti paberi ja seinapinna erinevus mängis rolli. 27 meetri pikkuse ja 2,5 meetri kõrguse seinamaalingu teostusel tekkisid korrapäratud, rohmakad ja lohakad kohad, mis enam nii hästi minu silmis ei toiminud. Et näha kaugemalt kogu kompositsiooni, pidin liikuma kahe seina vahelt, mille vahemaa laiuseks oli umbes 5 meetrit. Seina suuruse tõttu aga hakkas mängima rolli nägemine. Seina ei olnud võimalik väga kaugelt näha, vaid ainult piiratud kauguselt - kuni 5 meetri kauguselt, seega polnud otsevaates võimalik näha tervikut, vaid nurga alt vaadates. Olenevalt, mis suunast vaatasin, sein ja sellele maalitud mustrid hakkasid osades kohtades venima või vastupidi tundusid kokku pressitud.

Veetes suurema osa ajast tunnelis, jahedas ja varjulises kohas, hakkas selline mustritega töötamine muutma minu nägemist ja mõtlemist. Ma nägin unes suuri voolavaid ja raskeid mustreid, mis langesid mulle lainetena peale ning hommikul varakult tõustes ja seina ette jõudes tekkis uuesti see sama tunne, mis uneski oli tekkinud.

Vaimselt käis see suur seinamaal minuga kogu aeg nii kodus kui ka poes kaasas. Ma ei saanud seda väga hetkekski peast välja. Ma pole varem ka nii suures formaadis midagi

üksi loonud, seega selline maalimine oli täiesti uus kogemus. Paari päevaga hakkasin ära harjuma seina mastaapsuse ja rutiiniga, mil maalimine algas hommikul kell 9-10 ning lõpetasin õhtul vahemikus kell 17-21, olenevalt päevast. Alustasin töödega 19. mail, järgmine päev jäi vahele ning pühapäevast, 21. maist töötasin järjepanu 26. maini.

Sein oli eelnevalt krunditud Tartu Valla tellimusel helebeežiks. Taustamaaliga alustades tõmbasin alguses kriitidega jooni, et saada seina mastaapsusest aru ning tunnetada liikumist. Järgmisena alustasin juba eemalt vaadates 5 cm laiuse rulliga, mis oli pandud pikendusvarre otsa ning tõmbasin seinale helebeežiga peenikesi jooni. Kui tundus, et mingi joone suund on paigas, lähenesin juba julgemal ja võtsin 25 cm laiused spaatlid ning lõin väga laiade spaatlijoontega kompositsioonid kummalegi seinale nii sinise kui tume halliga. Tulemus oli puhas, aga järgemööda hakkasin lisama erineva laiusega jooni nii pintslite kui rullidega ning taust muutus üha enam kirjumaks ja tihedamaks. Helebeež taustapind täitus joontega, mis olid tehtud nii 18 cm laiuste rullidega kui erinevas laiustes pintslitega, kasutasin sinist ja tumehalli värvi. Vastavalt soovitud kompositsioonile lisasin nii palju sinist ja tumehalli, et tervik oleks tasakaalus. (LISA 4 lk 35)

Maalisin sujuvalt üle seinapinna nii rullide, pintslite kui spaatlitega. Spaatlitega oli liikumine konarlikum, kuna värv sai kiirelt otsa ning olulisemaks muutus just muster, mis tekkis spaatlitõmmetest. Tõmbasin pikki lainetavaid tõmbeid nii tumehalli kui sinisega. Järgmisena kui võtsin kasutusele pintsliid ja rullid, muutus liikumine vabamaks, intuiitsemaks ning nauditavamaks. Jooksin ühest seina otsast teise seina otsa, kuid pidasin samal ajal silmas ka üleüldist kompositsiooni. (LISA 4 lk 35)

Peale pikki voolujoonelisi tõmbeid hakkasin vaatama üle kohti, kuhu võiks veel midagi lisada. Kavanditele erinevalt töötas mul maalimise ajal tugevalt ka esteetiline tunnetus. Pidasin silmas terve aeg maali väljanägemist suures pildis. See aga ei tähenda, et oleksin kaotanud täielikult juhuslikkuse ja kehatunnetuse. Ma tõmbasin vaistlikult esimesed jooned ning vaatasin, kuhu mu keha mind viib. Ma pöörasin tähelepanu alati alustades sellele, kust ma joont tõmbama hakkasin ning kus enam-vähem lõpetada võiks. See, kuhu maalitõmme vahepeal liikus, oli täielik juhus.

Mõistsin, et kuna tegemist on avalikus ruumis oleva seinamaaliga, pean arvestama ümbritsevaga ja vaatajatega, kes sealt mööduvad. Ma ei soovinud täielikult juhusel kätte enda maalimist anda, sest ma poleks teadnud, mis sealt tuleb. Mind võis mõjutada alateadlikult

samuti möödujate kommentaarid tausta osas. Arvamusi oli erinevaid, näiteks küsiti, kas see on teose lõppfaas ja kas sellisena peabki välja nägema. “Abstraktne kunst on liiga keeruline!” ütles üks koeraga jalutama tulnud härra. Suuremale osale möödujatest väga meeldisid suurte spaatlitega tõmmatud jooned ning üldine kompositsioon sobis ja meeldis.

Alusmaal polnud taotuslikult täielikult ette kavandatud ning seda kujundasid erinevad emotsioonid, tunded, inimeste mõjutused, ütlemised ning ma lasin sellel ka juhtuda. Soovisin arvestada enda tajudega ja kõigega, mis minuni jõudis ning sellisena see seinale sai ka kantud – läbi liikumise.

3.2.2 Figuurid

Kollasega maalitud figuuride osas muutsin oma algsel kavandil tehtud kompositsiooni ning soovisin tegelaste vahele tuua rohkem õhku. Sellisel viisil on suurt seinu parem vaadata ning näha kõiki tegelasi eraldi. Samuti on nii võimalik märgata ka taustal toimuvat joonte mängu. Jäin lõpliku kompositsiooniga väga rahule ning alusmaal ja tegelased toetasid üksteist, muutudes lõpuks terviklikuks teoseks. Rattaga või mõne muu kergliikuriga mööda sõites tekitavad taustamustrid lainetuse ja seinamaal hakkab põnevalt liikuma, muutuma ning elama.

Tegelaste seinale maalimiseks pidin arvutama õiged mõõdud, et figuurid vastaksid kavandi mõõtkavale. Kavandil oli figuuri pikkus umbes 7,5 cm ning seinal 2 meetrit. Figuuride laiused erinesid, kavandil jäid figuuride laiused vahemikku 4 kuni 5,8 cm, seinal 1,1 kuni 1,6 meetrit. Mõõtsin üle tegelased kavandil ning saadud ristkorrutise abil joonistasin kriitidega seinale õigetes suurustes kastid. Järgmisena võtsin ette kavandi ning hakkasin silma järgi joonistama kastidesse kriitidega figuuride piirjooni. Seejärel vaatasin üle terviku, kas kõik sobib kompositsiooniliselt hästi ning siis hakkasin juba maalima. (LISA 4, lk 36)

Figuurid teostasid helekollasega, mida segasin heledamaks helebeežiga, kuna algselt aprillis valitud toon tundus liiga erk ja kirgas. Kasutasin värvi segamiseks taustale mõeldud helebeeži tooni, mida olime igaks juhaks varunud paranduste tegemiseks. Maalimisel kasutasin 3 cm laiust ümarpintslit ning kuna joon jäi antud seinu mastaapsust arvesse võttes liiga peenikeseks, lisasin piirjoontele veel sama laia joone juurde. Seega tuli figuuride piirjoone laius 6 cm - tänu laiemale joonele tuli figuur selgelt välja, vaatamata üsna väikesele

suurusele. Figuuride sisse tehtavate mustrite osas kasutasin seda sama ümarpintslit, mida piirjoonte tegemisel ning lisaks väiksemaid seaharjast pintsleid. Väikeste pintslitega tegin ka muid detaile, milleks olid varbad ja sõrmed. (LISA 4, lk 36)

Jätsin paar tegelast ilma mustriteta ning mõned maalisin täpelisteks, vaadates täppide suunda vastavalt tegelase piirjoonte järgi, et tegelase sees tekiks täppide liikumisel konkreetne suund. Otsustasin sellise kompositsiooni kasuks kohapeal olles, et teos oleks mitmekülgsem ja põnevam. Usun, et nii muutus maal vaheldusrikkamaks ja dünaamilisemaks ning seal on nüüd rohkem, mida vaadata ja uurida. (Foto 16 ja 17)

Foto 16 Foto autor Joosep Heinsalu

Foto 17 Foto autor Joosep Heinsalu

3.3 Keskkonna mõju

Selles peatükis kirjutan ümbritsevast keskkonnast, mis mind seinamaalingu teostamisel mõjutas ning toon välja põnevamad seigad juhtumitest ja inimestest, kes minuni jõudsid. Paljudel möödujatel tekkis oma arvamus maalingust või ka sellest, miks üldse luuakse avalikku ruumi tänavakunsti, milleks see vajalik on ning kui kaua see seal püsib sellisena nagu ta alguses loodud sai. Palju on noori, kes tahavad sodida ja kritseldada ning neile pole oluline koht ega aeg, vaid puhas eneseväljendus toores vormis. Mina ei oska öelda, millal Kõrveküla tunnelisse tehtud seinamaal muutuma hakkab ning kas keegi soovib seda edasi arendada, kuid see ongi osa tänavakunsti võlust, millega tuleb leppida.

Minu suureks üllatuseks küsisid mitmed möödujad, kas kollasega maalitud tegelased kujutavad jooga praktiseerimist. Samuti mõisteti hästi, et seinamaali temaks on liikumine, seega minu teose kogu kontseptsioon läks suures osas läbi ning oli mõistetav. Eriliseks lemmikuks sai minu valminud teos lastele, kes igapäevaselt sõitsid ratastega mööda

seinamaalist ning julgelt avaldasid oma arvamust. Maalimine sattus just päikselistele päevadele ning möödusid mitmed lasteaiagrupid ja esimesed klassid, kes uudistasid tunnelis vabalt ringi.

Mitmed täiskasvanud jäid seina ees seisma, küsisid maali kohta ning arutlesid kaasa isegi kompositsiooni ning pintli laiuste kohta, kas teha kollaste tegelaste piirjooned laiemad, et need paistaksid veelgi paremini silma. Samuti tekkis vastakaid mõtteid, kus minult küsiti, miks üldse sellist asja teha, milleks see vajalik on. Kas ma teen seda legaalselt või peab mulle politsei kutsuma. See viimane oli aga siiski rohkem huumoriga öeldud.

Sain teada ka Kõrveküla kohalikust elust, inimestest, kes sattusid sõitma läbi tunneli igapäevaselt ning tahtsid minuga jagada Kõrvekülas toimuvast, kohalikest ja kogukonnast. Märkasin ennast vaikselt sulanduvat keskkonda, kus ma olin muutunud osaks tunnelist. Inimesed tervitasid mind kui tuttavat ning tundus, et minuga harjuti ära ja ka vastupidi – mina harjusin nendega. Seega mööduvad jalgratturid ning jalakäijad ei häirinud otseselt minu maalimist ning mõttetööd. Ma suutsin suurepäraselt rääkida inimestega ja samal ajal juba vaadata oma valmivat teost ning analüüsida tulemust. Suurimaks katsumuseks ning häirijaks olid sääsed. Need tegelased tiirlesid minu ümber pidevalt, jätmata mind rahule ja nii mitmelgi päeval pidin ma suurt vaeva nägema maalimisega ning toime tulema sääskede rünnakutega.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärk oli maalida kaks 27 meetri pikkust ja 2,5 meetri kõrgust seinamaali pealkirjaga „Intuitsioon“ Kõrveküla tunnelisse. Õppisin protsessi etappidest ja arendasin enda analüüsi oskust, kriitilist meelt ning kiiret kohanemisvõimet problemaatilistes olukordades. Võtsin endale taotuslikult rohkem aega, et mõelda maalimise ajal kogu aeg protsessile ning olla täielikult kohal.

Ajavahemikus 19. - 26. mai valmis kaks terviklikku seinamaali, kasutades värvidest sinist, tumehalli, helebeeži ja helekollast. Mõlemale seinale maalisin peale kaheksa tegelast ning mõlemad seinad on eraldi valminud teosed, mis toetavad üksteist. Iga tegelane on omanäoline ning erinev teistest. Kavandatud tegelased leidsid seinal oma koha protsessi käigus nii, kuidas kompositsiooniliselt kõige paremini sobis. Samuti intuiitiivne alusmaal sai loodud kohapeal olles.

Lisaks suurele formaadile, millel maalisin, kogesin esimest korda üksi olles avalikus ruumis maalimist. Võib öelda, et tegemist oli avatud ateljeega ning ma olin nähtav kõigele, mis minust möödus. Arutlesin ja analüüsisin enda teose protsessi pidevalt nii möödujate kui tuttavatega, kes vaatamas käisid. Tundsin, et selline arutamine ning erinevate inimestega enda mõtete jagamine oli suureks abiks ning arendas alateadlikult teost aina edasi.

Aastad näitavad, milliseks minu seinamaal muutub ja kui kaua see püsib Kõrveküla tunnelis, kuid ma olen panustanud avaliku ruumi väljanägemisse. Muutsin tunneli puhtamaks ja terviklikumaks kohaks kui ta alguses oli. Igaüks otsustab ise, kas seinamaali on esteetiliselt ilus vaadata, kuid ma usun, et nüüd on tunnelist läbi kõndimine vähemalt natukenegi rohkem muljetavaldavam ning kirkam.

SUMMARY

„Intuition“ mural to Kõrveküla tunnel

For my bachelor's thesis, I had the opportunity to create a mural titled "Intuition" as part of an art festival entitled "Out of the City" that is part of the European Capital of Culture Tartu 2024. My task involved designing two 27-meter-long walls located in the Kõrveküla tunnel of pedestrians. The coordination of the project was overseen by the Tartu 2024 Foundation, which provided funding, while the necessary groundwork was prepared before the execution.

The main focus of my artistic exploration revolved around the themes of movement, intuition, spontaneity, and physical experience. In my previous works, I primarily focused on capturing other bodies through painting. However, for this project, I shifted my perspective and examined how I could create using my own body. I used movement and my physical form as the starting point, allowing myself to play with lines and shapes. The final mural was partly based on a preexisting design, but it also incorporated spontaneous elements during the creative process.

When it came to the background, I relied on my intuitive movement, allowing the resulting patterns to reflect guided lines or complete chance and lack of logic. I used darker tones, such as dark gray and deep turquoise, for the background. In contrast, the background of the wall was painted in light beige. As for the figures depicted in light yellow, I used the previously designed motifs as a basis.

Additionally, I analyzed the influence of the surroundings on the creative process. Since the mural was located in a public space, I needed to consider the presence of passing cyclists and pedestrians. I investigated how these factors affected my movement and the painting process. Did the presence of people make the painting more challenging, or could I concentrate and direct my attention solely towards my body and the wall?

On a theoretical level, I examined the works of three artists who resonated with me and caught my attention. These artists also explore similar themes such as intuition and movement, employing mediums like pencils, charcoal, pastels and paper. Despite their

shared themes, their artistic expressions differ. I also delved deeper into the concept of movement and the perception of the surroundings because the body and its sensory experiences have become significant to me. I subjectively explored the significance of movement and its impact on art creation, as well as the role played by the body in the act of painting.

KASUTATUD KIRJANDUS

- Anita Rogers Gallery. (kuupäev puudub). *Morgan O'Hara*. Allikas: Anita Rogers Gallery: <https://www.anitarogersgallery.com/artists/morgan-o-hara?view=slider#7>
- Boughen, S. (15. juuni 2014. a.). *Explainer: what is contemporary dance?* Allikas: The Conversation: <https://theconversation.com/explainer-what-is-contemporary-dance-25713>
- Haus galerii. (kuupäev puudub). *Jaanika Peerna*. Allikas: Haus galerii: <https://www.haus.ee/?c=kunst&l=et&aid=586>
- (2019). Allikas: Heather Hansen: <http://www.heatherhansen.net/>
- Hisour. (kuupäev puudub). *Drip painting*. Allikas: Hisour: <https://www.hisour.com/drip-painting-51688/>
- Hosmer, K. (17. jaanuar 2014. a.). *Artist's Physical Gestures Produce Beautiful Charcoal Drawings*. Allikas: My Modern Met: <https://mymodernmet.com/heather-hansen-the-value-of-a-line>
- (kuupäev puudub). Allikas: Jaanika Peerna: <https://www.jaanikapeerna.net/>
- Karm, H. (12. juuni 2022. a.). *Haavades, kuid endiselt lummas New York*. Allikas: Sirp: <https://sirp.ee/s1-artiklid/c6-kunst/haavades-kuid-endiselt-lummav-new-york/>
- Life-based conceptual art*. (kuupäev puudub). Allikas: Morgan O'Hara art: <https://www.morganohara.art/>
- Lüüs, U. (17. detsember 2021. a.). *Armastusega Amsterdamist*. Allikas: Sirp: <https://sirp.ee/s1-artiklid/c6-kunst/armastusega-amsterdamist/>
- O'Hara, M. (2022). *LIVE TRANSMISSION: performative drawing*. Allikas: Morgan O'Hara art: <https://www.morganohara.art/live-transmission>
- Ojakäär-Kitsing, J. (kuupäev puudub). *Mandala saladused ja tervendav jõud*. Allikas: Loovuskohvik: <https://loovuskohvik.ee/mandala-saladus/>

Port, K. (10. veebruar 2022. a.). *Kristjan Port: Kui on energiat, tantsib kogu maailm*.
Allikas: Müürileht: <https://www.muurileht.ee/kui-on-energiat-tantsib-kogu-maailm/?fbclid=IwAR3OLNHOQESWsc6NCbj5q4HCbPnDxjwAnKpuqIA6Pnz9sgCA43UsQfr1Z5g>

Richardsoni, C. (Režissöör). (2018). *3 Live Transmissions* [Film].

Transart Institute. (kuupäev puudub). *Morgan O'Hara*. Allikas: Transart Institute:
<https://www.transartinstitute.org/people/morgan-ohara>

KASUTATUD ILLUSTRATSIOONID

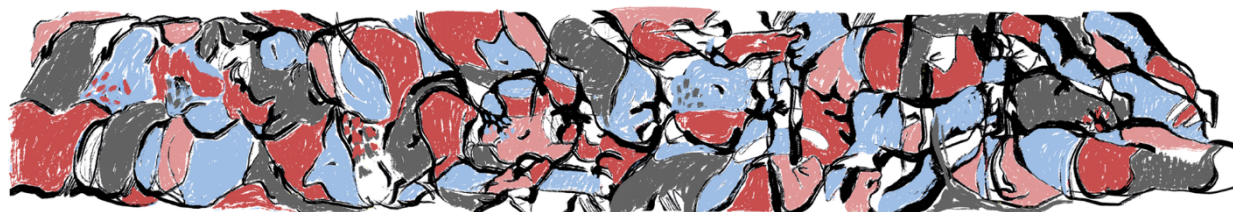
Foto 1, 2, 3 ja 4: (2019). Allikas: Heather Hansen: <http://www.heatherhansen.net/>

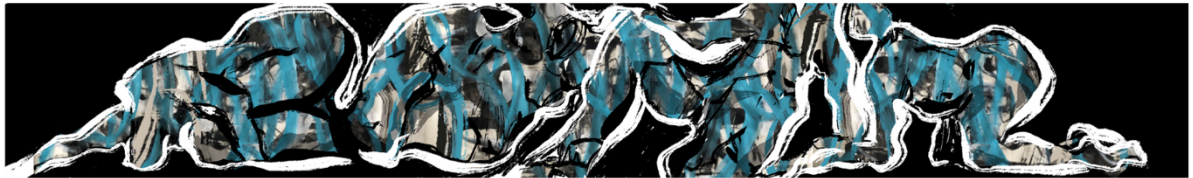
Foto 5, 6, 7, 8 ja 9: (kuupäev puudub). Allikas: Jaanika Peerna:
<https://www.jaanikapeerna.net/>

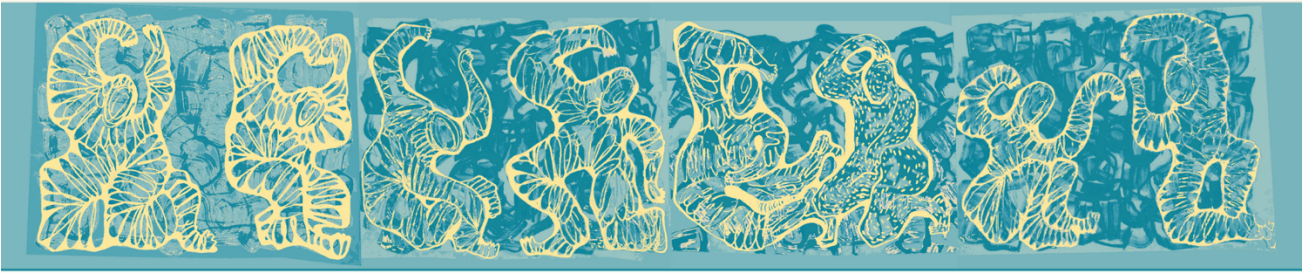
Foto 10, 11, 12 ja 13: (kuupäev puudub). Allikas: Morgan O'Hara art:
<https://www.morganohara.art/>

LISAD TÖÖPROTSESSIST

LISA 1 Kavandid

LISA 2 Ettevalmistavad praktikad

LISA 2.1

LISA 2.2

Foto autor Belliisi Seenemaa.

LISA 2.3

LISA 3 Lõplik kavand

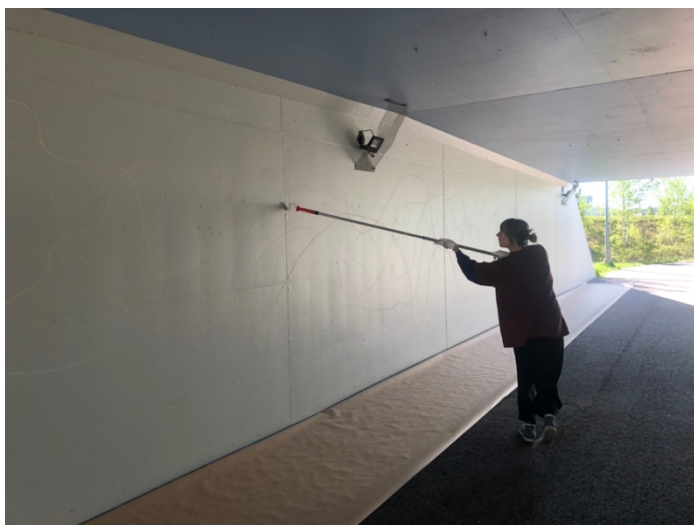
LISA 3.1

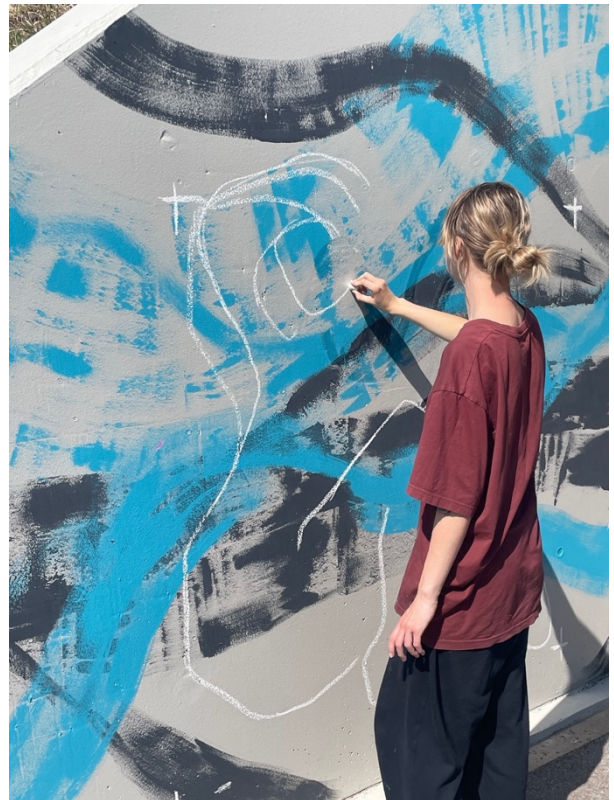

LISA 3.2 Kavand seinal Kõrveküla tunnelis

LISA 4 Seinamaali teostuse protsess

Fotode autor Hannah Maria Korjus

LISA 5 Lõplik seinamaal Kõrveküla suunas vasakpoolne sein

LISA 5.1 Seinavaated

LISA 5.2 Seinamaali iga tegelane eraldi

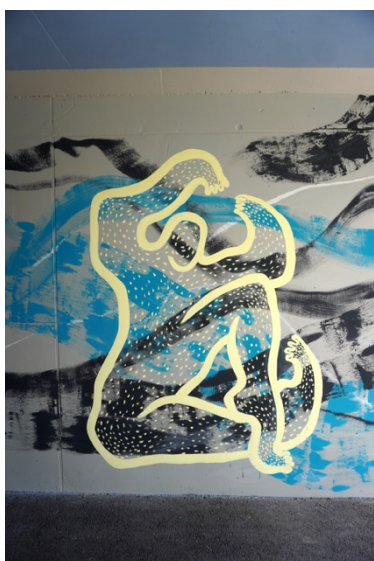
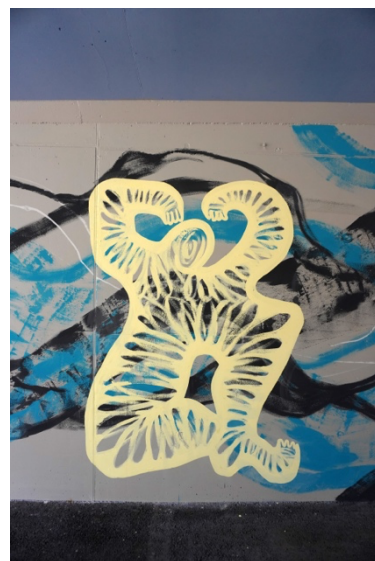
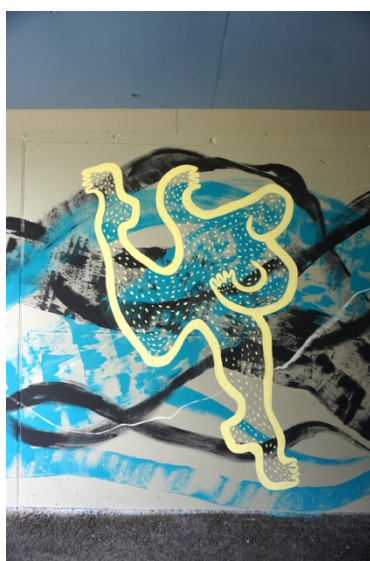
Fotode autor Joosep Heinsalu

LISA 6 Lõplik seinamaal Kõrveküla suunas parempoolne sein

LISA 6.1 Seinavaated

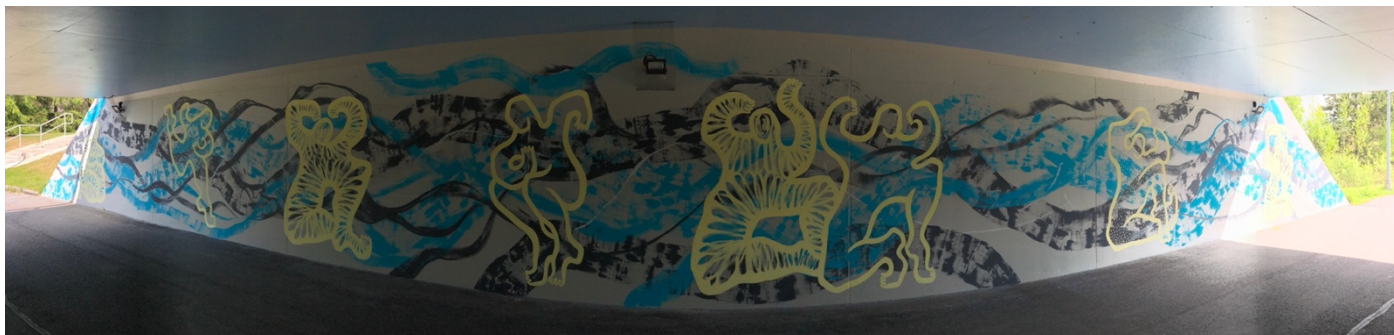

LISA 6.2 Seinamaali iga tegelane eraldi

Fotode autor Joosep Heinsalu

LISA 7 Panoraamvaated mõlemast seinast

Parempoolne sein Kõrveküla suunas

Vasakpoolne sein Kõrveküla suunas